

וכדומה, כי המוסמכים לעצור אדם היו אף הם בדרג דיינים. יזכנו ה' לשיבת שופטינו כבראשונה ויועצנו כבתחלה.

מז

טבעונות וצמחונות בהלכה

הנני מאשר קבלת מכתבך מיום י' בכסלו דנא בשאלתך דלהלן. נתעכבה תשובתי עד כה עקב טרדות הצבור וכו' וכן בגלל הכרח להשיב ראשונה על שאלות הלכה למעשה, וכן בגין נסיעתי לחו"ל והטרדות הכרוכות בכך.

שאלת בנושא הטבעונות שהרופאים טוענים שהוא דבר בריא מאד וכו'. האם זה תואם את ההלכה, ר"ל האם הנזירות ממאכלים מסויימים היא לפי דרך היהדות. ואם כן מדוע מביא הנזיר קרבן. ואחד ההסברים הוא על שהזיר עצמו מן היין וכו'. וכביכול הקב"ה אומר לנו לאכול וכו' ואנו טוענים שאין זה בריא וכו'.

ובכן, האמת היא שאין בטבעונות שום סתירה לדרך היהדות ובודאי שלא להלכה. בא וראה שהבשר נאסר לאדם הראשון, ולא הותר אלא מנח ואילך, ואחר מתן תורה נאסר חלק גדול מהן ולא הותרו אלא מקצתן ואין כאן המקום לעמוד על עיקר זה. אבל גם מה שהותר אינו אלא כנגד יצר-הרע, כאמור כי תאוה נפשך לאכול בשר וגו' (ועיין חולין פ"ד.), וכתב הרב בעל העיקרים, שאכילת הבשר לא היתה אלא על צד ההכרח וכו' (מאמר שלישי פרק ט"ו). ולכן, גם כשחייבה תורה הבאת קרבנות לא חייבה אכילת הבשר לישראל המביאו והסתפקה בהקרבת הקרבן בלבד. המצוה היחידית שיש באכילת בשר הוא כזית מקרבן פסח בליל ט"ו בניסן, שלדעת כל הרופאים הטבעוניים אינה יכולה להסב שום נזק. ומה ששאלת מדוע מביא הנזיר קרבן על שציער עצמו מן היין וכו'.

פשוט שאינה קושיא כלל, שכן אדם זה תאב הוא ליין ורוצה בו, והזיר עצמו תוך כונה להצטער, וזה מביא קרבן (לפי דרשת רבותינו) "על שציער עצמו", אבל אדם שמשוכנע שהיין מזיק לבריאותו ופורש ממנו מרצון פשוט שאין בכך כלום. ופרישות הטבעונים היא מתוך הכרה זאת בלבד.

ומכאן, שכל מה שנאמר בהלכה כמצוה באכילת בשר, כגון בשבתות וימים טובים, ברור הוא שכל זה לאותם בני אדם האוכלים בשר ואינם יודעים או אינם חוששים שאין הדבר בריא, אבל אותם הטבעונים שהגיעו להכרה שאכילת בשר אינו דבר בריא, פשוט ביותר שהם פטורים מעונג שבת ויו"ט ע"י אכילת בשר, ויענגוהו בדברים הערבים לחכם ולבריאותם. ואין השעה פנויה עתה להאריך יותר בזה.

מח

(* אלו ואלו דברי אלקים חיים

(דרכי פסיקה בהלכה)

א"ר אבא אמר שמואל, שלש שנים נחלקו ב"ש וב"ה, הללו אומרים הלכה כמותנו ואלו אומרים הלכה כמותנו. יצתה בת-קול ואמרה להם, אלו ואלו דברי אלקים חיים הן, והלכה כדברי ב"ה. וכי מאחר דאלו ואלו דברי אלקים חיים מפני מה זכו ב"ה לקבוע הלכה כמותם, מפני שנוחים ועלובים היו, ושונים דבריהם ודברי ב"ש. ולא עוד אלא שמקדימים דברי ב"ש לדבריהם, כאותה ששנינו, מי שהיה ראשו ורובו בסוכה ושולחנו בתוך הבית, ב"ש פוסלין וב"ה מכשירין.

(* מתוך מכוא להרצאה על משנתו ההלכתית של מרן הגרב"צ עזיאל זצ"ל, הראשל"צ הרב הראשי לישראל.